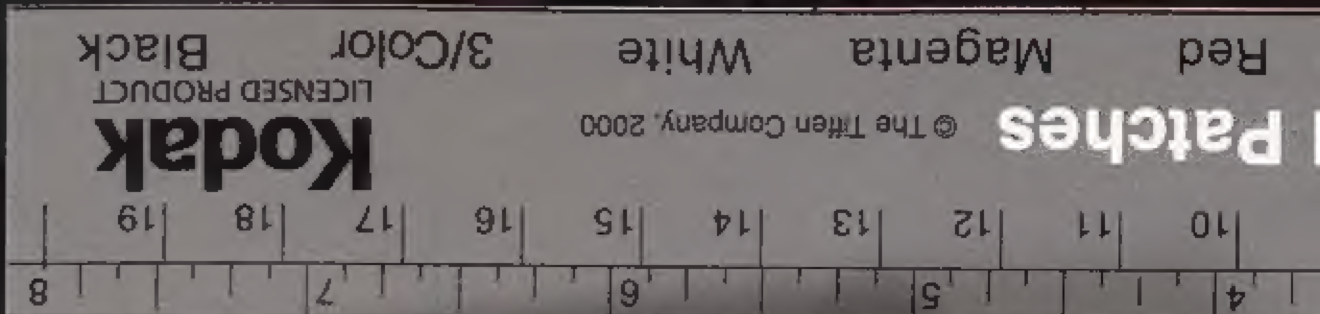

Beda venerabilis sermones dominicales

De p^a aduentus dn̄i Glosa

ta quomodo & sup̄ri debeat ::

h̄ ē q' h' dr̄· sicut in die ⁊ c̄· Rogemus
dnm·

Ecce rex t· uenit· ꝯ̄· u· scriptu ē ꝓu·
·20· mīa ⁊ ůitas custod' regē· in
qb; ůb' ostndūt duo q̄ maĩe decēt re
gē· uidel; mīa ⁊ ůitas· h ē ut sit uerax
in ůbis ⁊ misericors in fcīs· uñ cū rex re
gū dixisset i ueti testamīto se uentum
⁊ mīam onsuri· ī id ꝯ̄· 10· ecce rex t·
uenit ē mās· iust ⁊ paup ⁊ c̄· nō decuit
ipm q' dixat reuocare· dr̄ cī gall'· paro
le puis ke rey la dite· ne deit ia mes ę
estre dedite· Nūi· 23· dixit ꝗ nō faciet·
ds locut' ē ⁊ nō ĩplebit· q̄· d· nō decet cū
q̄ de seipo dicit· Ioh· xiv· ego sū uia ⁊ ůita
⁊ uita· ⁊ h ē qd dr̄ hic· Ecce rex tu ⁊ c̄· In
q's ůb' ea spāli· ondūt ꝑ qd rex reḡ hono
rifice recipi dignissim' iudicatur· que
sūt· dignitas q^m ad uenientē· ůtilitas
q^m ad ipm aduētū· benignitas q^m ad ue
niendi mod'· Tang ꝗ dignitas siue
auctas uenientis· qn dicit· ecce r ē· ⁊ c̄·
Indecens ē cī dm̄ suū ⁊ regē hono^ce nō
recipi· ⁊ ēte ꝗ cui aduētu celebrīn rex
reḡ ⁊ ds d· ē sic dr̄ apo· 19· ⁊ gall'· dr̄· a
seignurs totes honurs· ꝑ h d' ap' th· 1·
Regi sclox̄ imorli inu'· soli d̄o honor ⁊
gla· In quo pat; q' ḡuiter pcēt illi q̄
de bōis suis glam q̄rūt qm d̄o qd suū
ē auferūt· ⁊ ēte dedec' ē ⁊ infidelitas so
cō fideli ꝑte auferre· ds ĩ opib; nr̄is
uult ēē socī retinēs ꝰ glam· ⁊ totā
nob' concedēs utilitatē· ⁊ nos tāq' in
deles ⁊ glam auferim' ⁊ fructū amit
tim'· ⁊ ido dr̄ gal' 4· nolite effici inani
gle cupidi· Huic autē regi spāli· ta
debentur· timor ꝑ ꝑtatē· honor ꝑ dig
nitatē· amor ꝑ bonitatem· Dicit ꝗ·
ecce rex· sūme metuend'· Je· x· q̄s nō
timebit te o rex gencīū· q̄· d· nullus ē
q̄ nō debeat timē te· Solēt n' reges ti
meri qn bn̄ tenēt iusticiā· ⁊ ēte null'

melior iusticiari qd patuit qn luci
ferum ꝑ supbiā suā ꝑcipitauit de
palacō celi in sterquiliniū inferni· qn
p'mos pentes eiecit de loco uolupta
tis ꝑ supbiā· in miseriā ⁊ erūpnam·
⁊ certe si n̄ pepcit collateralib; ⁊ fami
liarib; suis· ꝓbal' satis ē q' n̄ pcet ꝓ
ditorib; ⁊ aduersariis· qn s· cōplebitur
id ysa· xxij· ecce in iusticia regnabit
rex· ⁊ p'ncipes ei' in iudicō ꝑerūt· et
erit uir sic q̄ absconditur auento· ⁊
celat se a tēpestate· q̄· d· stricte tenę
bit iusticiā sic dec; regē· nec erit ās
de p'ncipib; curie celestis q̄ n̄ bn̄ ue
lit ⁊ assenciat q' teneat· sec' ē ē nc
in curiis regū mūdanox q' qnq; p'n
cipib; cōsiliarii sui tēpant ⁊ refrenāt
cox seůitatē· s; tūc ⁊ ipe seuer' exer
bit iusticiā ⁊ p'ncipes eius approbab̄t
ipm· ⁊ tūc miseri peccatores dm̄ suū
totis uirib; ĩpugnātes· libent' intrēt
cauňas ēre sicut hō q̄ querit ĩmune
te tēpestate times sīnam iudicis si
cut uiator ictū fulguris ĩ die tēpes^tas·
bn̄ ům ē q' modo mīa tenꝫ curiā ⁊ a
curia iusticie ꝓsunt ad mīe curiam
appllare· q' scriptū ē ꝓu· 20· mīa ⁊ ů
tas custodiūt regē ⁊ firmabit clem
cia tn' ei'· ⁊ corroborabit· s; qn tēp' ac
cipiet· scdm iusticiā iudicabit· ⁊ ex
tunc appllo locū nō hēbit· sic cī ē ds
sic boni archeri q̄ diu tenꝫ archū dis
tensum· ut ꝑea grauiorē inferat pla
gā· ul' sic pat' qui filiū lasciuum ⁊
dissolutū pl' leuit' corrigit ⁊ qn uide
rit ipm peius facientē· in carcerem in
cludit· Ve cui carceris horrore· dr̄ y
sa· 30· ꝑparata ē ab heri tophet a rege
ꝑparata ꝓfunda ⁊ dilatata· nutrīnta ei'
ignis ⁊ ligna multa ⁊ flat' dn̄i sicut
torrēs sulphuris· succendēs eā· h hēs
expositū dc̄ in ramis pal'· Item ecce

ritoriū face non potuim⁹· nūc aūt lucri
possum⁹ ualde bonū forū· ꝑꝑ h̄ dr̄ ecc̄.
3· temp⁹ adq̄rendi ⁊ temp⁹ ꝑdendi· tēp⁹
ꝑdendi fuit in tēp̄e p̄tito· qm̄ q̄cq̄d fe
cim⁹ s; in pecō mořli fecim⁹: totū ꝑdidi
mus· nł ei̅ ꝓfuit ad uitā etnā· sicut ui
nee qn̄ congelate sunt uehem̄t̄ fruc
tū face nō possunt· s; aliū ꝑ pecē sen
dūtur ⁊ in ignē mittūt̄ sic nr̄ꝑ patu
it· tēp⁹ adq̄rendi ē temp⁹· xlᵉ· h̄ eī tēpore
q̄cq̄d ꝑ totū annū amisim⁹: possum⁹ re
cuꝑare· q2 sic dr̄ aug⁹· pma ē optīa res
⁊ pfca· q̄ om̄s defect⁹ reuocat ad per
f fcm̄· ꝑeterem⁹ m̄ ꝑꝑ face sic faciūt ag̃
cole q̄ t̃ras q̄ usq; ad marciū kiuīt o
ciose· modo semināt· ⁊ aliq̄n̄s tot ꝑu
nagū de sēm reportat· vn̄ aliq̄n̄s pro
dest plus marciagiū q̄ꝑ ynnagiū: ꝑꝑ
si hucusq; negligentes fuerim⁹· nūc de
bem⁹ solliciti ēē ⁊ intenti bonū se
m̄ seminare· h̄ ē bonū op⁹ face· q2 si
mltū seminauim⁹: multū uo mete
mus· gal· q· q̄ seminauit homo: h̄ ⁊ me
tet· q̄m q̄ seminat in carne: de carne s.
metet corrpcōm· q̄ aūt seminauit in be
nedictōibȝ: de bn̄dictōibȝ ⁊ metet· q̄
aūt in spū seminauit· de spū metet
uitam etnam· bonū ḡ facientes non
deficiam⁹· tempre eī suo metem⁹ non
deficientes· ḡ dum temp⁹ h̄m⁹ opem̄
bonū ad omnes· ⁊c̄.

Non in solo pane uiuit homo s; ī
oī ūbo qd̄ ꝓcedit de ore dei· cᵒ· e· In
euuānglio legitur qd̄ dn̄s ihc̄ ductus est
a spū in desertū ut tēptaret̄ a diabolo
⁊ cū ieiunasset· xl· diebȝ ⁊· xl· noctibȝ· p̄ea
esuriit· ⁊ tūc temptat⁹ ē a diabolo di
cēte lapidibȝ demonstratis· dic ut la
pides isti panes fiāt· q̄ uolens cape
ip̄m ꝑ gulā: tāq̄ꝫ faciliorē ad oīa
facinora patum· ⁊ tūc dn̄s rendit ū
bū ꝓphētū· Non in solo pane uiuit
hō s; ī oī ū· q̄ ꝓcedit· ⁊c̄· In quo nob̄ ost̄
q̄ int̄ oīa pctā mortalia: ꝑ gulā p̄cip̄
diā pctōribȝ insidiatur qd̄ ⁊ in p̄mis
parētibȝ patuit quos ꝑ gulā decepit di
cens· gen· 3· scit dn̄s q̄ q̄cumq; die com
deritis de ligno uite· apient̄ ocli ur̄i· q̄
comedunt· ⁊ cū tota posteritate sua rele
gati sunt· ⁊ ēēe nūq̄ꝫ aliq; morsellum
fuit tā care emptum· q̄m ꝑ id om̄s in
morm̄ ⁊ erūpnis ⁊ miseriis tēꝑalibȝ
obligam⁹· vn̄ dn̄m ē ade ⁊ in ip̄o nob̄
oībȝ tāq̄ꝫ successoribȝ ei⁹· gen· 3· In
a sudore uult⁹ tui vesceris pane tuo
donec reūtaris in t̃rā de q̄ assūpt⁹ es· q̄ puluis
⁊ in puluē reūteris· s; qm̄ panis iste
sufficere nł nec unq̄ꝫ aliū quere
rēt si hēent ad sufficientiā· s· id ioh· 6·
dn̄e da sp̄ nob̄ hūc panē· io dicit dn̄s.
nō in solo pane uiuit homo· q· d· hō·
cū eī in hoīe sit duplx n̄· corꝑalis ⁊
spūal· sic sūt corp⁹ ⁊ aīa: duplicem
tangit utriusq; refectōm cūlem· s· ⁊
spūale· ꝑꝑ p̄mū dr̄: nō in solo pane ui
uit hō· q· d· hō q̄ꝫ ad m̄m corꝑis susten
tatur cibo panis mł· s; nō sufficit pa
nis iste· hēt eīm naturam spūalē· s· aīam
⁊ ista desiderat panē spūalē· s· sacre scrip
ture doctrinam· ⁊ ꝑꝑ h̄ seq⁹· s; in oī ūbo·
⁊c̄· Est ḡ panis nutriens m̄m corꝑale·
de quo dr̄ ecc̄· 29· Inicium uite hominis
b necēm panis ⁊ aq̄· nec dicit carnes ⁊
pisces· nec dicit uinū· s; aq̄· h̄ eīm ne
cēa sunt ad necītatē· s; alia duo
frequent̄ sumuntur ad uoluptatē ⁊
supfluitatē ⁊ h̄ p̄cip⁹ tēꝑe· xlᵉ· Nūc eī
ē temp⁹ diete· cū eī ꝑ totū annū isti
infirmi fuim⁹: modo nob̄ assignatū
ē temp⁹ ad sanitatē recuꝑandā ⁊ nō
scim⁹ q̄ medic⁹ nō sanat infirmitatē
n̄ ꝑ artā dietā· h̄ ē ꝑ uict⁹ aspitatem·
ysa· 30· dabit ē dn̄s panē artū ⁊ aq̄m b̄ᶜ
uē(s)· multi sunt sic infirmi despatus

q̄ nō uł tenere

Estote misericordes sicut pater vester mise-
ricors est. luc. 6. Ad opera misericordie
facienda tribus invitamur. comminacionibus. pro-
missionibus. et exemplis. movetur quilibet
ad aliquid faciendum. timore supplicii. amore pre-
mii. rigore exempli. dicit ergo. Estote misericordes.
quasi misericordiam non feceritis proximo. nullam mi-
sericordiam recipietis a deo. iac. 2. iudicium sine mi-
sericordia ei qui non fecit misericordiam. superexaltat
autem misericordia iudicium. glossa. dilectis misericorditer
age. nam qui potuit et non fecit misericordiam antequam
iudicaretur sine misericordia iudicabitur. et bene dicit
misericordiam iudicium superexaltare. quia multo nobi-
a lior est curia misericordie quam curia iusticie. de cuius cu-
ria pessimum est a misericordia appellare. hic comminacio-
nis exemplum habemus de servo nequam. mt. 18. qui cum
ad curiam misericordie appellasset et misericordiam consecutus fu-
isset sicut ibi dicitur. misertus est autem dominus eius dimisit
eum. et omne debitum dimisit ei. cum conservo suo sui mi-
sereri noluisset audivit. serve nequam etc.
nonne oportuit etc. et iratus est dominus eius tradidit
eum tortoribus cruciandum. ecce quod iudex qui pro-
bat gratiam sed fratrem monstrat ingratitudi-
nem et infligit penam quis ei medebitur. homo
de corde suo gladium extrahit nolenti quis
parcet homini. propter hoc omnia dicit eccli. 28. homo homini
servat iram et a deo querit medelam in hominem
similem non habet misericordiam et de peccatis suis deprecatur
b veniam sed postea concludit. memento novis-
simorum et desine inimicari et sequitur memo-
rare timorem domini et non irascaris proximo. novis-
sima novissimorum hec est iudicium dei de quibus dicitur est
iudicium sine misericordia etc. Sic sicut ad miserendum mo-
vet timor supplicii. sic et movere debet amor
premii. nullum enim bonum est in vita quod non pareret
misericordia. ipsa enim est que purgat animam
prov. 16. per misericordiam et fidem purgantur peccata.
propter hoc quod qui se vendiderat diabolo per cul-
pam et recta anima sua redimit per misericordiam. dan.
4. peccata tua elemosinis redime et iniquitates tuas mi-
c sericordiis pauperum. Sic ipsa reconciliat
in gratiam quando animam a conspectu dei electam tamquam

sponsam adulteram revocat ad amicum. eccli.
4. quod esto vel quasi potius esto misericors sicut mutuum
filius habundanter tribue. si autem est exiguum fuerit
illud libenter impertiri stude. et addit. et tunc sic fiet
ut necavit a facie domini tuo. prov. 3. dicit
proverbia. misericordia et veritas non te deserant. et sic
invenies gratiam coram deo et hominibus. Sic et adquirit
gloriam et honorem. prov. 21. qui sequitur mise-
ricordiam adiciet vitam nature hic quoniam quia pro-
longat alterius vitam per eleemosinam dicitur prolongat
illius vitam per gratiam. sequitur et iusticiam premi-
ales enim quia permittit deus finali dampnari sed
facit eos per opera misericordie iustificari. sequitur
et honorem glorie. ecce quanto quisque misericor-
dior fuerit in terris tanto maiorem locum
adquirit in celis. eccli. 16. omnis misericordia faciet
unicuique locum secundum opera sua vel meritum
operum suorum. et bene dicit omnis. quia et misericordia
mentalis per compassionem et vocalis per orationem ma-
nualis per operationem erogationem quam quidem parat
anime gloriam et honorem. Ecce quantum valet
misericordia que mundificat animam. reconciliat
in gratiam. et regni celestis facit participem.
Sic et ad miserendum excitat rigor exempli.
misericordie enim habemus exempla omni exceptione
maiora. paganorum. iudeorum. christianorum. sive sit
enim corporalis misericordia sive spiritualis. sive temporalis
ingentissima pietatis exempla reperire po-
tes in ipsis. compaciendo enim corporalis sustinenti-
bus. et hic exempla habemus a paganis. et precipue
ab eo crudelissimo antiocho. machab. 2. contris-
tatus est antiochus propter mortem onie summi sacer-
dotis. et flexus ad misericordiam lacrimas fudit
recordatus eius sobrietatem et modestiam. si sic
fleverunt pagani pro iudeo crudeliter interfecto
perempto. quanto magis christianus pro christiano tamquam
membrum pro membro. Sic et exemplum habemus de
iudeis et precipue ab illo samaritano de quo
dicitur luc. x. videns samaritanus illum qui
ceciderat in latrones vulneratum et spoliatum
misericordia motus accedens propius alligavit
eum et induxit in stabulum infundens vulneribus

d

Nota. purgat animam.
reconciliat in gratiam.
adquirit gloriam et honorem.